

אני רוצה לשמוע את ביני אומר 'הערובים נוהרים להייתק'"

הוא נולד להורים אנאלפביתים ובילדותו עבד כרועה כבשים •
היום אברהים נסאסרה מחזיק בתואר שני, בכמה מפעלים ועסקים
משגשגים שהקים כמו ידיו, ובמיזם חינוכי שמעודד תלמידים
בדואים להישגים • המטרה הבאה היא לכבוש את ראשות לקיה
ולחולל בה מהפכה • "יש לי אלף ואחת סיבות לא לרוץ",
הוא אומר, "אבל דחף פנימי שאומר לי, 'לך לשם'"

נבו זיו + צילום: חיים הורנשטיין

סגור, מדברים את השפה שלה, מבינים אותה ועובדות איתה נשים מהסביבה שלה. הילדים של הנשים שעובדות שם ובסביבה יבואו בהסעה למעון יום."

יש גם מפעל שלישי בקנה, של מוצרי אלקטרוניקה. את כל אלו נסאסרה לא מנהל בעצמו: ממנה מנכ"ל – עדיף מנכ"לית – ועובר ליוזמה הבאה. "ברוך השם אני יכול לא לעבוד יותר כל החיים". והחיים הללו שונים מאוד מאלו שהיו לו כילד. הוא נולד בלקיה לאחמד אבו דרוויש, שיחד עם שלוש נשותיו הביא לעולם 32 ילדים. הוריו היו אנאלפביתים, ועל אחריות ומחויבות הוא למד מכבשים. "הקייטנה שלי הייתה ביולי-אוגוסט. לא היינו בחוגים של שחייה ואנגלית. היה לנו רועה מהשטחים, הוא היה חוזר הביתה, ואני ושני אחים היינו מחליפים אותו בשטחי המרעה באזור קריית-גת ובית שמש, חודשיים ישנים באוהל נייד עם העדר. עברית למדתי מחרדים שהיו באים ומתעניינים בכבשים".

מה עם לימודים?

"הייתי תלמיד בינוני, רציתי להביא כסף הביתה. אבא שלי התעקש שאני אהיה מורה בבית ספר או הלכתי ללמוד חינוך גופני. חשבתי שזה אומר ללמוד כדורגל, כי אצלנו חינוך גופני לבנים היה רק כדורגל. למדתי עם קבוצה של יהודים, לימודים בעברית, יצאתי מאזור הנוחות ונחשפתי לעוד דברים. בלילה עברתי כנהג טרנזיט של הסעות."

"לא עשיתי צבא. זה לא נורמה אצלנו בחברה הב"רואית. המדינה הזניחה 70 שנה את החברה הברואית וזה גורם לא להרגיש שייך למדינה. אחרי הלימודים הייתי מורה כשנה ועזבתי, לא עניין אותי. לפני זה עבדנו כנהגי הסעות בצורה פיראטית. לשני אחים שלי היו שני טרנזיטים, אז הפכנו את זה יחד לחברת הסעות בשכונה ג' בבאר-שבע. התחברנו לחברות ועבדנו דרכן קבלן משנה. אתה מתפרנס והוא מרוויח עליך כסף טוב, אבל אתה צובר ניסיון. זו הדרך לשבור את הביורוקרטיה של המכרזים."

ארבע שנים אחריהם זכו במכרז הראשון, של חברת חשמל, ועם השנים החברה המשפחתית, "מטיילי להב", גדלה. כמה גדלה? "סך הכל 180 רכבים, מהם

קיימו באוקטובר 2018 יתמודד על ראשות המועצה המ"קומית עם קבוצת צעירים משכילים שרוצים לחולל שינוי משמעותי ביישוב. הבעיה: הוא לא נולד לשבט הנכון. בלקיה יש 14 אלף איש ובפריפריה שלה עוד 4,000, ואנחנו משפחה קטנה מאוד, בקושי 200 מצביעים. אם אין לך משפחה של אלף קולות, אין לך מה להתמודד. לא משנה אם יש לך השכלה, אם אתה יודע לנהל או שיש לך ניסיון. התנאי זה משפחה גדולה – וזה מה שדופק את התושבים. אם יש לך משפחה של 600 קולות, אתה מנהל משא ומתן עם המועמד ומוציא מקסימום ג'ובים ממנו. ואחרי זה התושבים מתלוננים. ככה זה בחברה הברואית".

אז יש לכם בכלל סיכוי?

"אנחנו קבוצה מגוונת משש-שבע משפחות ומס' פריית היא יותר גדולה מכל משפחה גדולה. זה שובר שבטיות. ב'2013 הקמנו את סיעת 'המחר הזורח', נכ'נסנו עם שני מנדרים מתוך 11 בכל המועצה. זו הייתה הפתעת הבחירות. אנחנו לא שייכים לשבט ואני אומר את זה כיתרון, כי ברגע שהחברה הברואית תשתחרר מהשבטיות, כל בן אדם יקבל אחריות על עצמו. יש הרבה אנשים חפים מפשע שהלכו, כי הם שילמו מחיר רים על התנהגות של בן משפחה."

אתה יזם, יש לך כסף, מה אתה צריך את זה?

"יש לי אלף ואחת סיבות לא לרוץ, אבל דחף פנימי שאומר לי, 'לך לשם'."

הגבר דוחף את אשתו

אנחנו נפגשים ב"קייטרינג ארמונות הנגב" שב'רהט, מפעל שהקים לפני שבע שנים וכיום מעסיק 60 עובדים – 80 אחוזים מתוכם נשים – שמבשלות 10,000 ארוחות ביום עבור מוסדות חינוך בסביבה. חמש דקות נסיעה מכאן, באזור התעשייה "עידן הנגב", כבר מוקם מפעל אחר שלו, גדול פי כמה, שייצר גם הוא ארוחות ארוזות ומוצרים נוספים בתחום המזון ויהיה מרכז תע"סוקה הוליסטי. "אוספים את האישה מפתח הבית ומ'חזירים אותה לפתח הבית, כי זה מכבד יותר ונותן מור סיבציה גם לגבר לדחוף את אשתו. היא עובדת במקום

לפני כמה שבועות חזר אברהים נסאסרה מביקור שלישי בארצות-הברית, שאליה טס כדי לגייס חברות הייטק כשותפות אסטרטגיות למיזם חינוכי מרהיב שהקים לקידום החברה הב"רואית. מנתב"ג תפס רכבת וירד בתחנת להבים, שם אסף אותו נהג בחברת ההסעות המשפחתית. הוא לא הספיק להגיע הביתה וכבר המציאות המקומית בלקיה הכתה בו, או ליתר דיוק, פיספסה בכמה סנטימטרים. "זה היה קרוב מאוד, אוטו עקף אותנו וירה עלינו. המזודה הייתה לפני ועצרה את הכרור".

למה ירד?

"יש בעיה בין חלק מהמשפחה שלי לאחת אחרת. עוד לא פתרו אותה, אבל זה בתהליך. אני לא יודע אם ניסו לחסל אותי, אולי רצו להעביר מסר למשפחה. גם יכול להיות שזו טעות, שלא התכוונו לירות בי. בלקיה אין לילה אחד שלא יורים – בחתונות, בחאפלול, לפע'מים באוויר, לפעמים באנשים".

יש משטרה בלקיה?

"בטח, חמש תחנות עובדות 24/7", הוא מגחך. "איזה משטרה? אין כלום בלקיה, והמשטרה לא פותרת בעיות בחברה הערבית. הם נכנסים להריסות בתים וכדי לתת לאנשים קנסות על חגורה, אבל לא לעזור לילדים לח'צות את הכביש כמו בבאר-שבע".

כשלא יורים עליך, נסאסרה הוא יזם עסקי וחינוך כי שחולם לספר סיפור בדואי אחר. בן 36, נשוי ואב לארבעה, בעל תואר שני במדיניות ציבורית, דירקטור בשבע חברות וארגונים, בעל מספר מפעלים ועסקים בנגב שהקים כמו ידיו – על אחת מהן הוא עונד שעון אומגה שעולה 3,000 דולר – ומייסד מרכז "תמר", שבין היתר תומך בילדים בדואים בלימודים ל-5 יחידות במ'תמטיקה, פיזיקה ואנגלית, לא דברים שהוא עצמו למד כנער. "ילדות לא מתוכננת. לא כיוונו אותך ואמרנו לך מה לעשות. לא היו שיחות. אם היית מעורב בבעיה בבית ספר, לא משנה אם היית אשם או לא – היית חוטף". את חוסר התכנון בחינוך ובחיים הוא מנסה לשנות בחברה הברואית בכלל ובלקיה בפרט. בכחירות שית'

"הקמתי מפעל שבו בדואיות כדואי לילדים בדואים. כל ח"כ שפגשתי אמר לי, 'איזה יופי', ובסוף נשארתי לבד. אתה בדואי, אתה לא מביא מצביעים לליכוד, מי סופר אותך?"

נסאסרה. "ברוך השם
אני יכול לא לעבוד
יותר כל החיים"

**"בדואים שמגיעים
לאקדמיה עם
בגרות גבוהה
לא שורדים.
הם נמצאים
בפקולטות לא
רלוונטיות לעולם
הזה. ב־2016
היו בבן־גוריון
1,600 בוגרים
בהנדסה ואפס
אחוז בדואים"**

לטת ממשלה לתת 20 מיליון שקל בחמש שנים. משרד החינוך בתוך הרבר הזו, בנט מכיר ותומך. הרעיון הוא לצמצם פערים בחינוך.

"ממוצע הזכאים לבגרות בחברה הבדואית עומד על 40-45 אחוז, אבל זה לא משקף מציאות. כמו בכל הארץ, יש תופעה של העתקות. בדואים שמגיעים לאקדמיה עם בגרות גבוהה לא שורדים. הם נמצאים בפקולטות לא רלוונטיות לעולם הזה. בי־איי כללי, לאן זה מקדם אותך? ב־2016 היו 1,600 בוגרים בתחום ההנדסה באוניברסיטת בן־גוריון ואפס אחוז בדואים, למרות שאנחנו 25 אחוז מתושבי הנגב."

מה אתה חולם שיקרה?

"באחד הפרויקטים עשינו פיילוט בארבעה יישובים בשיתוף בתי הספר וההורים. 42 מפגשים בשנה, שש שעות לימוד כל מפגש – מתמטיקה, כימיה או פיזיקה ואנגלית ברמת 5 יחידות לימוד. במסגרת הפרויקט לוקחים את התלמידים לספורים במפעלי היי־טק כדי לגרום להם להאמין שהם יכולים להגיע לשם. מכשירים אותם להתקבל לאוניברסיטאות ומלווים אותם שם. התחלנו עם 60 תלמידים ב־2015. 80 אחוז מהם עשו בגרות 5 יחידות במתמטיקה ואנגלית. בשנה השנייה היו 150. בשנה השלישית – 200. היום יש 400 תלמידים, שלומדים בקיץ ובימי שישי על חשבון הזמן שלהם. אני רוצה שהם יבואו עוד חמש שנים לעזור לתלמידים האחרים.

"אני לא עושה להם טובה, זו אחריות שלי. אני רוצה שהם יוכלו לספר סיפור אחר מהסיפור שלי, שלא הכל יהיה מהישרדות ואילו־ציי. ראש הממשלה אמר, 'הע' רבים נוהרים לקלפי', הייתי רוצה לשמוע אותו אומר 'הערבים נוהרים להי־טק'."

למה שלא תלך לבנסת?

"ההשפעה שלי כראש רשות על איכות החיים והשירותים תים הרבה יותר חזקה מהשפעה של חבר כנסת. אולי אחרי שתי קדנציות ברשות, אם אני אוכח שאפשר לעשות שינוי, אני אוכל ללכת לבנסת. קיבלתי הצעה להיות חבר כנסת, ובוא נגיד שאם אני רוצה, יש יותר מהזדמנות אחת להיות משוריין ביותר ממפלגה אחת." ■

Nevo21@gmail.com

מכרו שיאפשר לספקים חדשים כמוני להצטרף. שנתיים אחרי התחלתי לספק 500 מנות שנתנו לי – בגנים הפרו־סים מפה עד הגיהנום – אבל ככה התחלתי."

גם הבדואים אשמים

נסאסרה יכול להיות נער הפוסטר של כל ממשלת ימין בישראל. הנה, תראו, ככה אנחנו רוצים את הבדואים, והערבים בכלל: שותפים עסקיים. נעימים, משכילים, לא עושים צבא אבל גם לא חיים על חשבוננו, לוקחים אחריות על החברה שלהם ולא מבלבלים את המוח על הפלסטינים. הוא יכול להיות עם המילים הללו, אבל לא מתוך הכרת תודה ליהודים, אלא מאינטרס לחברה שבה הוא חי, חברה שבה לטענתו הכל שבור.

"המדינה לא בנתה אותי. אני בנית את עצמי. אין סיבה שהילדים שלי יהיו יהודים כדי לקבל את היחס שמגיע להם, אבל זו הרוח בממשלה של היום, פוליטיקאים שנמצאים בתחרות מי יהיה יותר גזעני במחנה שלו. האוכלוסייה הבדואית היא לא נגד המדינה, היא נגד מדיניות המדינה. לא יכול להיות שלקיה באמצע המשולש של להבים, עומר ומיתר, שלושתם נמצאים במקומות 9 ו־10 מבחינה סוציו־אקונומית, ולקיה באחד. אבל האשמה משותפת – המדינה והחברה הבדואית, כולם אשמים."

איפה אתם אשמים?

"הגיע הזמן שנדרוש מעצמנו יותר אחריות. אנשים לא דורשים, לא יודעים מה התקציבים שמקבלים ברשויות. אדישים, אין ביקורת. אנחנו חברה במעבר. אם לפני 20 שנה לא היה מקובל שבנות בדואיות הולכות לאקרמיה, היום הן הולכות. פעם היו מתביישים בזה, היום גאים בזה. אם התלמידים הבדואים יקבלו הזדמנות והכוונה נכונה, הם יכולים להמריא."

והוא, כבן לעדה, מנסה להכשיר את הקרקע למסלול ההמראה. הבייבי שלו הוא מרכז "תמר", שאותו ייסד ב־2015. "בשנה הראשונה שמתו מיליון שקל מהכיס שלי ושל המשפחה, תרומה. אין סיבה שיהודים בארצות־הברית יתרמו כסף לחברה הבדואית, והחברה הבדואית לא תתרום לעצמה. עכשיו אנחנו אחרי הח'

90 אוטובוסים". אבל נסאסרה כבר לא שם. למה? בגלל ראש הממשלה.

"ב־2010 מצאתי את עצמי מקשיב לכיבי בכנס לצמיחה בחברה הערבית בחיפה. הוא אמר, 'יש לנו משימה לאומית להכניס כמה שיותר נשים ערביות וגברים חריזים לשוק העבודה'. בדרך חזרה חשבתי באיזה דרך אני יכול לעשות את זה. זה צורך וזה משתלב עם המשימה הלאומית."

מה אכפת לך משימה לאומית?

"חשבתי שזה טיימינג טוב וביזנס טוב, ואם זה לאומי בשבילי ביבי להעסיק נשים בדואיות, אז גם בשבילי. וגם להרוויח כסף. במשך שנה בחנתי מפעל הסעדה. לקחתי ארבעה קירות, לקחתי מימון מחברת ההסעות המשפחתית והימרתית איתו על הקמת מפעל שבו נשים בדואיות יכינו אוכל לילדים בדואים. הילדים זכאים לארוחה יומית חמה לפי חוק חינוך חובה. לפני זה היה ספק מקריית־ארבע שסיפק את הארוחות ליישוב הבדואי עם טעם אשכנזי מאוד."

אז עלית על סטארט־אפ.

"אמהות מכינות אוכל בדואי לילדים בדואים זה תעסוקת נשים בדואיות ועוזר לכולם. חשבתי שאם ביבי אמר שזו משימה, לא יהיה לי קשה לגרום לזה שיעבוד, שתהיה תמיכה רצינית ממשרד ממשלה. בתוך שנה היה לי מפעל עם אישור של משרד הבריאות, ציוד, אנשים. 500 איש הגיעו לפתיחה, אמרו, 'יפה, יפה', ואחרי זה נעלמו. בכלל לא חשבתי שאני אצטרך מכרו, הייתי בטוח שיחריגו וייתנו אישור. עד אז חשבתי שביורוקרטיה זה מעדן שקונים בסופר. בשנה אחת הייתי 80 פעמים בפגישות בירושלים. שברתי שיניים ונעלבתי והעלבתי. כל חבר כנסת שפגשתי אמר לי, 'תענוג' ואיזה יופי', ובסוף אתה נשאר לבד. בדרך כלל הם לא עונים למכתבים. אתה בדואי, אתה לא מביא מצביעים לליכוד, מי סופר אותך?"

"הלכתי ללמוד מדיניות ציבורית באוניברסיטה העברית, להבין איך המערכת עובדת. הכרתי שם אנשים מצוינים שמחברים אותך. אחרי שנה התחלתי לספק ארוחות לבתי ספר לחינוך מיוחד ואחר כך גרמתי שיצא

25

המוסף לשבת
2.02.2018